

snim ličnostima, po kojemu je Muzej dobio ime. U zbirci su i raznovrsne svjetovne medalje iz Hrvatske i svijeta, zavjetne medalje, kao i kalupi za izradbu medalja. Rudarska zbirka prikazuje rad Pregradskoga ugljenokopa. Obuhvaća dokumente, fotografije, alat i zastavu iz razdoblja od Drugoga svjetskog rata, kada je vlasnik ugljenokopa bio Stjepan Tujdina, otac numizmatičara Zlatka Dragutina, do zatvaranja rudnika 1975. Izloženi su i fosili pronađeni na pregradskome području. Ljekarnička zbirka temelji se na predmetima i namještaju iz ljekarne *K angjelu čuvaru*, koju je 1893. u Pregradi otvorio → Adolf Alfons Thierry de Châteauevieux, ljekarnik. Sve tri zbirke upotpunjene su i filmskim materijalom. Obnašatelj dužnosti ravnatelja je Davor Špoljar. D. GRETIĆ

Muzej Krapine i okolice, zavičajni muzej otvoren 1952. u

krapinskome Starom gradu. Otvoren je na isti dan kada je u Krapini održan veliki narodni zbor na kojemu je govor održao Josip Broz - Tito. Izložke za stalni postav Muzeja, prvotno nazvanoga Gradski muzej Krapina, prikupili su profesori Ivo Srebrić i Ivo Ostojić te kulturni djelatnik → Antun Kozina, koji mu je bio i upravitelj. U stalni postav uključeni su i fosilni nalazi koje je Krapini darovao D. Gorjanović-Kramberger nakon završetka istraživanja nalazišta Hušnjakovo. Uz pomoć saborskoga zastupnika Ivica Gretića, krapinskoga gradonačelnika S. Nežmahena i književnika G. Krkleca prikupljeno je i nekoliko slika i dokumenata iz ostavštine Lj. Gaja (poslije su premješteni u Gajev memorijalni muzej). Stalni postav bio je podijeljen na odjele: Krapina u prošlosti, cehovi i obrti, radnički pokret, narodnooslobodilačka borba. God. 1961. postav Muzeja proširen je etnografskom zbirkom, a ime je promijenjeno u Muzej Krapine i okolice, pod kojim je nastavio djelovati u okviru Narodnoga sveučilišta »Ivica Božić« do 1987, kada je zatvoren zbog obnove Staroga grada. Dio izložaka preseljen je u zgradu Magistrata (danas je ondje gradska uprava). Velik dio građe ostavljene u Starome gradu uništen je u nekoliko provala, a dio je pohranjen u Galeriji grada Krapine. R.

Muzej krapinskih neandertalaca, muzej u sastavu →

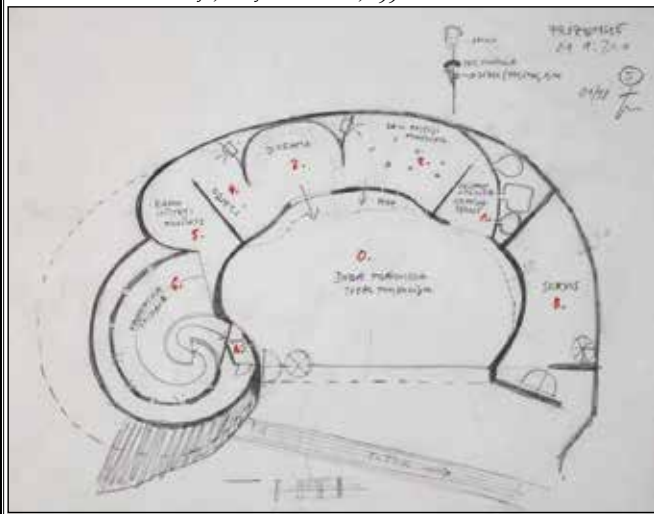
Muzeja Hrvatskog zagorja. Nalazi se u namjenski građenome objektu između dvaju brjegov, Josipovca i → Hušnjakova, nekoliko stotina metara zapadno od središta Krapine. Arhitektonski podsjeća na polupilju, izvorno stanište pračovjeka. Dvije etaže povezane su zavojitom kosinom, a ukupna mu je površina 1200 m². Šumskom je šetnicom povezan s nalazištem krapinskoga pračovjeka na Hušnjakovu, prvim paleontološkim spomenikom prirode u Hrvatskoj (1948). Stalni postav Muzeja, svečano otvoren 27. II. 2010, čini 18 tematskih cjelina, koje posjetitelja vode kroz cjelokupnu geološku prošlost, od nastanka Zemlje, preko početaka civilizacije, do suvremenoga doba, a posebno se ističe važnost zbirke krapinskih neandertalaca. Multimedijalno i popularno prikazane su opće teme poput geološke prošlosti, evolucije života na Zemlji, razvitka znanosti ili obilježja i važnosti neandertalskoga pračovjeka u kombinaciji s lokalnim sadržajima poput ličnosti glavnoga istraživača nalazišta D. Gorjanovića-Krambergera, njegov doček i rad u Krapini, te život u Krapini u doba istraživanja. Autori su suvremenoga postava kao i nove muzejske zgrade, ukopane u brijeg, paleontolog Jakov Radović i arhitekt Željko Kovačić. Figure neandertalaca izrađene su u specijaliziranoj radionici u Parizu. Prva voditeljica muzeja bila je V. Krklec, 2014–16. ravnateljica Muzeja Hrvatskog zagorja. Današnji je voditelj Eduard Vasiljević. Muzej je dobitnik mnogobrojnih međunarodnih i domaćih priznanja i nagrada te je jedna od glavnih turističkih zanimljivosti Hrvatskoga zagorja i kontinentalne Hrvatske. God. 2010–15. posjetilo ga je oko 600 000 posjetitelja. Prije nego što je današnji muzej otvoren, u Krapini je postojao Muzej evolucije. Povjerenstvo za uređenje muzeja na krapinskome nalazištu osnovano je 1963, a 1965. postavljeni su prvi izložci u parku skulptura na samome nalazištu. Muzej evolucije osnovan je 1969, a otvoren je 1971. i nalazio se u povijesnoj Kneippovoj zgradi u samome podnožju Hušnjakova. Autor stalnoga postava bio je aka-

POSTAV MUZEJA

SKICA TLOCRTA PRIZEMLJA, ŽELJKO KOVAČIĆ, 1998.

demik → Mirko Malez. Malezov postav zasnovao se na predstavljanju geologije Hrvatskoga zagorja, razvoja života na Zemlji, krapinskoga nalazišta i drugih arheoloških nalazišta u okolici. Muzej je djelovao samostalno, odnosno u okviru Narodnoga sveučilišta »Ivica Božić« do 1993, kada je ušao u sastav Muzeja Hrvatskog zagorja. Pripreme za gradnju današnjega muzeja počele su o 100. obljetnici otkrića krapinskoga pračovjeka 1999. Muzej evolucije zatvoren je u veljači 2010, a zgrada Kneippova lječilišta izlazna je točka novoga Muzeja kod koje završava obilazak. Muzej od 2021. u kolovozu organizira *ROK na Hušnjakovu*, višednevne edukativne radionice za djecu i odrasle.
V. KRKLEC I R.

Muzej Ljudevita Gaja, memorijalni muzej otvoren 1966. u Krapini u suradnji općine Krapina i JAZU-a. Otvaranje muzeja bilo je posvećeno 100. obljetnici osnutka Akademije. Smješten je u obiteljskoj kući Gajevih i rodnoj kući → Ljudevita Gaja, a zamisao o postavljanju Muzeja razradio je književnik i akademik Marijan Matković, uz potporu G. Krkleca i M. Krleže. Zbirku je izvornim dokumentima obogatio i publicist Josip Horvat, a muzejski postav osmišlio akademski slikar E. Kovačević. U tri sobe postavljeni su Gajevi portreti i portreti članova obitelji i suradnika, njegov radni stol i namještaj, kopije Gajevih rukopisa, tiskanih tekstova, brošura i novina. Prvi je muzej u Hrvatskoj posvećen narodnomu preporodu. Njime upravlja Pučko otvoreno učilište Krapina; za posjete je otvoren u ljetnome razdoblju, a u preostalom dijelu godine samo za skupne posjete uz najavu. Kustosica Muzeja od 2024. je Ana Grđan.
R.

Muzej Matije Skurjenija, muzej osnovan donacijom umjetničke zbirke slikara Matije Skurjenija općini Zaprešić 1984. Pod prvotnim nazivom Galerija »Matija Skurjeni« otvoren je 1987. u nekadašnjoj zgradi žitnice Novih dvora zaprešićkih. Isprva je djelovao u sastavu Narodnoga sveučilišta u Zaprešiću, u sastavu kojega je bio i Muzej Brdovec, a od 2000. samostalna je institucija koja djeluje pod današnjim nazivom. Stručni autor koncepcije galerije, njezina stalnoga postava, koji obuhvaća gotovo cjelokupni slikarov opus od najranijih radova do posljednjih djela, te vodiča bio je povjesničar umjetnosti V. Maleković, tada ravnatelj Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu. Fundus Muzeja znatno je obogaćen 2000. darovnicom Milke Kobeščak, dugogodišnje slikarove suradnice, koja je Muzeju darovala vlastitu zbirku slika, crteža i grafika Skurjenija. U Muzeju se redovito održavaju i povremene izložbe hrvatskih suvremenih likovnih umjetnika te mnogobrojne druge kulturno-društvene manifestacije. Ravnatelj je Muzeja Ante Žaja.

LIT.: Zaprešić (monografija), Zaprešić 2015.
O. MARTINČIĆ

Muzej seljačkih buna, specijalizirani povijesni muzej u Gornjoj Stubici. Svečano ga je otvorio Josip Broz - Tito povodom 400. obljetnice Seljačke bune 1973. Istom prigodom otkriven je monumentalni → Spomenik Seljačkoj buni i Matiji Gupcu A. Augustinčića. Muzej je smješten u obnovljenome baroknom dvorcu obitelji Oršić. Tematski scenarij prvoga postava i povijesni elaborat izradio je povjesničar J. Adamček, a likovno oblikovanje i scenarij slikari E. Kovačević i Z. Drempetić Hrčić.

U početku su izložbe bile većim dijelom likovne i etnografske, a 1978. počinje se održavati i sajam suvenira, koji je prerastao u tradicionalnu manifestaciju Trijenale zagorskoga suvenira. Spektar tema prikazanih na izložbama proširuje se i na kulturnu povijest, povijest i arheologiju. Izložbe kontinuirano prati i izdavačka djelatnost.

Prvi direktor Muzeja bio je Josip Mataić, a prvi kustos Z. Drempetić Hrčić, koji je poslije postao direktorom. U Muzeju su bile zaposlene i V. Horvatić-Gmaz, G. Horjan, Vlatka Filipčić Maligec, Nikola Drempetić Hrčić, Varina Turk te Ivana Škiljan. Od 1993. Muzej djeluje u sastavu → Muzeja Hrvatskoga zagorja. Obnova muzejskih postava započinje otvaranjem stalne izložbe sakralne umjetnosti

Hrvatskoga zagorja u kapelici dvorca i nekadašnjoj sakristiji. Naglasak je na proštenjarskim crkvama i nacionalnome marijanskom svetištu u Mariji Bistrici.

God. 2002. otvoren je središnji dio novoga stalnog postava, koji se kontinuirano nadopunjuje novim predmetima i sadržajima. Postav je djelo autorskoga tima, nastao na temelju muzeološke koncepcije V. Malekovića te stručnih suradnica iz Muzeja. Arhitektonsko i likovno oblikovanje djelo su arhitekta Marija Beusana. Postav je vezan uz život feudalnoga društva i prošlost Hrvatskoga zagorja, a Seljačka buna smještena je u širi kontekst. Središnji dio postava posvećen je Seljačkoj buni 1573. Predstavljani su i grofovi Oršići, koji su sagradili dvorac te ostavili vidljiv trag u povijesti stubičkoga kraja. Od 2004. u podrumu dvorca prikazana je jedna od značajnih gospodarskih grana Hrvatskoga zagorja – proizvodnja vina. Dvorac okružuje perivoj sa spomenikom Seljačkoj buni i Matiji Gupcu i drugim radovima na temu Seljačke bune.

MUZEJ MATIJE SKURJENIJA

MUZEJ SELJAČKIH BUNA

POSTAV MUZEJA